

Nederlands toelatingsbeleid gewasbeschermingsmiddelen is zorgvuldig en veilig *Verband tussen gebruik gewasbeschermingsmiddelen en bijensterfte niet aangetoond*

De actualiteit over de toelating van gewasbeschermingsmiddelen op basis van neonicotinoïden is voor Bart Bosveld, directeur van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, reden om in een recent interview (zie <http://tinyurl.com/65hgw7m>) nogmaals uiteen te zetten dat het Nederlands toelatingsbeleid zorgvuldig en veilig is. Aan bod komen de strenge regels waaraan de middelen op basis van neonicotinoïden moeten voldoen en de diverse waterkwaliteitsnormen waaraan deze middelen nu en in de toekomst door het Ctgb getoetst worden.

Veldstudies tonen geen onacceptabele effect

Neonicotinoïden is een verzamelnaam voor verschillende door de Europese Commissie beoordeelde en toegelaten werkzame stoffen die toegepast worden als insecticiden. Van de zeven door Europa toegelaten neonicotinoïden blijkt uit laboratoriumstudies dat er drie gevaarlijk zijn voor honingbijen: clothianidin, imidacloprid en thiamethoxam.

Echter voordat een middel op basis van één van deze werkzame stoffen door het Ctgb kan worden toegelaten, moet eerst met veldstudies aangetoond worden dat bij de aangevraagde doseringen geen onacceptabele effecten optreden bij bijen. Hiervoor zijn veldstudies met complete bijenvolken verplicht gesteld omdat deze een beter beeld geven van de werkelijk te verwachten effecten dan laboratoriumstudies met individuele bijen.

Wanneer een middel op basis van een neonicotinoïde toegelaten wordt in Nederland is aangetoond dat het gebruik van dát middel niet leidt tot een gevaarlijk hoge blootstelling van bijen.

Strenge voorwaarden voor gebruik neonicotinoïden

Vanwege de aard van neonicotinoïden stelt het Ctgb eisen aan het gebruik van deze middelen om een onacceptabel hoge blootstelling van bijen te voorkomen:

- Het is verboden deze middelen tijdens de bloei van het gewas toe te passen.
- Bloeiende onkruiden moeten verwijderd worden zodat geen bijen aangetrokken worden naar de plek waar het middel toegepast wordt.
- Bij toepassing als zaadbehandelingsmiddel wordt geëist dat de hechting aan het zaad dermate goed is dat voorkomen wordt dat het middel tijdens het zaaien vrijkomt in de lucht.
- Er zijn speciale eisen gesteld aan zaaimachines voor maïs (gebruik van een deflector) zodat het stof tijdens het zaaien naar de grond geblazen wordt en niet in de lucht.

Als deze voorschriften nageleefd worden, treden er geen onacceptabele risico's op. Controle op naleving van de voorschriften in de praktijk gebeurt door de nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit die bij overtreding een boete kan uitschrijven.

Risicobeoordeling waterkwaliteit

Voor de toelating van een gewasbeschermingsmiddel toetst het Ctgb het specifiek aangevraagde gebruik aan twee verschillende normen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater; namelijk de "slootnorm" uit de EU richtlijn gewasbeschermingsmiddelen 91/414/EEG en de jaargemiddelde milieukwaliteitsnorm uit de Kaderrichtlijn water. Voor imidacloprid blijken deze normen op diverse plaatsen in Nederland te worden overschreden. In de regelgeving voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen is vastgelegd dat een toelating ingetrokken kan worden als aangetoond wordt dat deze specifieke toepassing leidt tot de geconstateerde overschrijding van de norm.

Als geen relatie gelegd kan worden tussen het gebruik door een specifieke toelating en de normoverschrijding in het oppervlaktewater mist het Ctgb een rechtsgrond om deze toelating aan te passen of in z'n geheel in te trekken. Momenteel werkt het Ctgb mee aan de ontwikkeling van een methode waarbij beter in kaart gebracht kan worden wat precies de oorzaak is van overschrijdingen van de normen voor het oppervlaktewater. Met deze methode wordt het beter mogelijk een relatie te leggen tussen een bepaalde toelating en het effect hiervan op de

oppervlaktewaterkwaliteit. Indien nodig kunnen dan maatregelen genomen worden zoals het stellen van extra eisen aan het gebruik van het middel of het intrekken van de toelating van het middel.

Zorgvuldig toelatingsproces

Het Ctgb toelatingsproces verloopt zorgvuldig. Belanghebbenden kunnen bezwaar aantekenen tegen een besluit van het college; bijvoorbeeld als men van mening is dat meer meetgegevens hadden mee moeten wegen om tot een toelating te komen. Elk bezwaar wordt getoetst door een onafhankelijke Commissie van deskundigen. Deze Commissie brengt een advies aan het Ctgb uit. Uiteindelijk neemt het Ctgb dan een besluit waartegen beroep bij de rechter open staat.

Het Ctgb beoordeelt de risico's van gewasbeschermingsmiddelen voor mens, dier en milieu conform Europese en nationale wetgeving. Met regelmaat worden deze "spelregels" aan voortschrijdend inzicht aangepast. Zo beschikt het Ctgb over een actueel beoordelingskader waarover binnen de Europese Unie overeenstemming bestaat.

"Toegelaten middelen die gebruikt worden volgens het gebruiksvoorschrift van het Ctgb zijn veilig.", zo stelt Bart Bosveld directeur van het Ctgb in een recent interview. Het complete interview staat op YouTube (zoek op ctgb of volg de link: <http://tinyurl.com/65hgw7m>). Op de site van het Ctgb staat tevens een uitgebreidere toelichting op de onderwerpen die in het interview aan bod komen.

Noot voor de redactie (niet voor publicatie):

Voor meer informatie kunt u terecht bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, Luc Krekels, 0317 47 18 24. Voor algemene informatie kunt u terecht op de website van het Ctgb: www.ctgb.nl.